

مسجد

کلیدواژه: مسجد.

پرسش: خصوصیات مسجد اسلامی را بیان کنید؟

پاسخ:

فهرست مندرجات

- ۱ - ساخت مسجد
- ۲ - خصوصیات مسجد
 - ۲.۱ - خصوصیات سازندگان مسجد
 - ۲.۱.۱ - انگیزه الهی داشتن
 - ۲.۱.۲ - تربیت و تطهیر انسان
 - ۲.۱.۳ - منافی نبودن
 - ۲.۱.۴ - زینت ندادن مسجد با طلا
 - ۲.۲ - خصوصیات خود مسجد
 - ۲.۲.۱ - جایگاه یاد خدا
 - ۲.۲.۲ - رفع اندوه و غم
 - ۲.۲.۳ - آموزش قرآن و احکام
 - ۲.۲.۴ - محل تعاون اجتماعی
 - ۲.۲.۵ - جایگاه امر به معروف
- ۳ - منابع
- ۴ - پانویس
- ۵ - منبع

ساخت مسجد

از نظر اسلام، ساختن، تعمیر، آبادی مسجد ثواب‌های زیاد دارد. پیامبر اسلام - صلی الله علیه و آله - فرمود: «کسی که مسجدی بنا کند، اگرچه به مقدار جایگاه کیوتری باشد، خداوند برای او خانه‌ای در بهشت بنا نماید».^{[۱] [۲]}

خصوصیات مسجد

خصوصیات مسجد هم که برخی مربوط به سازندگان و برخی مربوط به خود مسجد است، عبارت‌اند از:

← خصوصیات سازندگان مسجد

برخی ویژگی‌های سازندگان مسجد، عبارت‌اند از:

← انگیزه الهی داشتن

انگیزه ساختن مسجد باید الهی باشد؛ چنان‌که در قرآن شریف می‌خوانیم «آن مسجدی که از روز نخست بر پایه تقوا بنا شده شایسته‌تر است که در آن قیام و عبادت کنی».^[۳]

← تربیت و تطهیر انسان

جهت حرکت برنامه مسجد باید در مسیر تربیت انسان و تطهیر باشد. قرآن شریف می‌فرماید: «در آن مسجد مردانی هستند که دوست می‌دارند پاکیزه باشند و خداوند پاکیزگان را دوست دارد».^[۴]

← منافی نبودن

بنیان‌گذاران و بانیان مسجد نباید منافی و ضررزنندگان به مسلمین باشد.^[۵]

← زینت ندادن مسجد با طلا

بنابر احتیاط واجب، مسجد را با طلا نباید زینت داد و همچنین نباید صورت چیزهایی که دارای روح انسان و حیوان است در مسجد نقش کنند و نقاشی چیزهایی که روح ندارد، مثل گل و بوته مکروه است.^[۶] اما نوشتن آیات قرآن در بالای محراب و ذکر نام و صفات خداوند اشکال ندارد.^[۷]

← خصوصیات خود مسجد

خود مسجد ویژگی‌هایی دارد که عبارت‌اند از:

← جایگاه یاد خدا

مسجد اسلامی، جای نماز و یاد خدا است: «مساجدی که در آنها یاد خدا زیاد برده می‌شود»^[۸] و مسجد جایگاه عبادت خالصانه است: «مساجد جایگاه خدا و برای خداست پس با خدا کسی را بخوانید»^[۹] مسجد جایگاه زمزمه و نجوای صادقانه با خدا^[۱۰] مسجد پایگاه عروج انسان از خاک به افلاک^[۱۱] و اهل آن «دوست‌دار پاکیزگی و طهارت‌اند»^[۱۲] و سعی شود با وضو وارد مسجد شوید.^[۱۳] خلاصه مسجد اسلامی، این است که زمینه را برای عبادت بر حضور، خالصانه فراهم نماید، تا مؤمنان در آنجا با پرداختن به نماز و ذکر دعا، زنگار غفلت را از دل و جان بشویند و با خدا انس بگیرند.

← رفع اندوه و غم

مسجد باید باعث برطرف کردن اندوه‌های دنیوی، افسردگی، و پناهگاه مسلمانان باشد.^[۱۴] مسجد روح پرهیز از گناه و دوری از سرکشی را در جان و دل همدمان خود می‌دهد آنان را به زیور «حیات اسلامی» آراسته می‌کند و جامعه خشیت از خدا بر اندام آنان می‌پوشاند.^[۱۵] لذا باید در آن از سخنان ظالمانه و هوامدارانه، آبروی مردم را بردن، غیبت و حرفی که بوی دنیاخواهی می‌دهد پرهیز شود^[۱۶] و زینت ظاهری و معنوی را در آن مراعات کند^[۱۷]

← آموزش قرآن و احکام

پیامبر اسلام، در مسجد خویش، آیه‌های قرآن، احکام و معارف دینی و حتی مسائل تاریخی را به مردم آموزش می‌داد.^[۱۸] علی علیه السلام یک پله پایین‌تر از پیامبر - صلی الله علیه و آله - بر منبر می‌نشست و برای مردم سخن می‌گفت.^[۱۹] و امام رضا - علیه السلام - در مسجد به مشکلات مردم پاسخ می‌داد.^[۲۰]

← محل تعاون اجتماعی

مسجد باید محل تعاون اجتماعی باشد. امام رضا - علیه السلام - فرمود: «یکی از فوائد مسجد رفتن، تعاون مسلمانان بر برّ و تقوا است.»^[۲۱] مسجد محل احیای ارزش‌ها، محل وحدت و اتحاد مسلمانان، محل پاسداری از عدالت است. لذا امام زمان (عجل الله تعالی فرجه) قیام خود را از مسجد الحرام شروع می‌کند.^[۲۲]

← جایگاه امر به معروف

مسجد جایگاه امر به معروف و نهی از منکر است.

منابع

۱. مسجد نمونه، رحیم نوبهار، (ستاد اقامه نماز).
۲. نقش تاریخ کتابخانه‌های مساجد، مؤلف مجد مکی السباعی، ترجمه مجد عباسپور و مجد جواد مهدوی.
۳. سیمای مسجد، رحیم نوبهار دو جلد.

پانویس

۱. ↑ حر عاملی، مجد بن حسن، وسائل‌الشیعه، ج۳، ص۴۸۵.
۲. ↑ مجلسی، مجدباقر، بحارالانوار، ج ۸۴، ص ۱، بیروت، دار احیاء التراث العربی، چاپ سوم، ۱۴۰۲ هـ ۱۹۸۲ م.
۳. ↑ توبه/سوره ۹، آیه ۱۰۸.
۴. ↑ توبه/سوره ۹، آیه ۱۰۸.
۵. ↑ توبه/سوره ۹، آیه ۱۰۷.
۶. ↑ موسوی خمینی، سید روح الله، توضیح المسائل، مسئله ۹۰۸.
۷. ↑ حر عاملی، مجد بن حسن، وسائل‌الشیعه، ج۳، ص۴۹۳-۴۹۴.
۸. ↑ حج/سوره ۲۲ آیه ۴.
۹. ↑ بقره/سوره ۲، آیه ۱۱۴.
۱۰. ↑ جن/سوره ۷۲، آیه ۱۸.
۱۱. ↑ اسراء/سوره ۱۷، آیه ۱.
۱۲. ↑ توبه/سوره ۹، آیه ۱۰۸.
۱۳. ↑ حر عاملی، مجد بن حسن، وسائل‌الشیعه، ج۱، ص۲۶۸.
۱۴. ↑ حر عاملی، مجد بن حسن، وسائل‌الشیعه، ج۵، ص۲۶۲.
۱۵. ↑ شیخ صدوق، مجد بن علی، من لا یحضره الفقیه، ج۱، ص۲۳۷، ج۷۱۳.
۱۶. ↑ حر عاملی، مجد بن حسن، وسائل‌الشیعه، ج۳، ص۴۹۲-۴۹۳.
۱۷. ↑ اعراف/سوره ۷، آیه ۳۱.
۱۸. ↑ الکتانی، عبدالجلی، الترتیب الاواریه، ج۲، ص۲۳۱، بیروت، دارالکتاب العربی، بی‌تا.
۱۹. ↑ مجلسی، مجدباقر، بحارالانوار، ج۴، ص۴۵، بیروت، مؤسسه الوفاء.
۲۰. ↑ مجلسی، مجدباقر، بحارالانوار، ج۴۹، ص۱۰۰، ش ۱۷، بیروت، مؤسسه الوفاء.
۲۱. ↑ حر عاملی، مجد بن حسن، وسائل‌الشیعه، ج۵، ص۳۷۲.
۲۲. ↑ مجلسی، مجدباقر، بحارالانوار، ج۵۲، ص۹، بیروت، مؤسسه الوفاء.

منبع

سایت اندیشه قم، برگرفته از مقاله «مسجد»، تاریخ بازیابی ۱۳۹۵/۱۲/۲۸.

رده‌های این صفحه: فرهنگ و اجتماع | فرهنگ دینی | مساجد